

اسم

اسمها بازنمود کننده انسانها، حیوانات، اشیاء، مفهومها و ایدهها هستند. مانند زبانهای دیگر، اسمها در زبان آلمانی می‌توانند خاص یا عام، قابل شمردن یا غیر قابل شمردن، مفرد یا جمع باشند. اسمها در زبان آلمانی دو ویژگی دیگر نیز دارند: 1- حرف اول آنها همیشه با حروف بزرگ نوشته می‌شود. 2- می‌توانند مذکر، مونث و یا خنثی باشند.

اسم خاص در برابر اسم عام

اسمهای عام به فرد(همه افراد)، حیوان، شیء و یا یک مفهوم (به طور کلی) اشاره می‌کنند:
(تلفظ لغات در فایل صوتی شماره 1)

der Korb سبد
das Mädchen دختر بچه
die Mutter مادر

اسمهای خاص نشان دهنده یک فرد، شیء و یا مکان خاصی هستند:
(تلفظ لغات در فایل صوتی شماره 2)

Rotkäppchen شنل قرمزی
Schlossallee 18 کوچه شماره هجده

قابل شمارش در برابر غیر قابل شمارش

می‌توان اسمها را به دو بخش قابل شمارش و غیر قابل شمارش تقسیم کرد.
اسم‌هایی را که بتوان به بخش‌های منفرد تقسیم کرد، قابل شمارش هستند:
(تلفظ در فایل صوتی شماره 3)

die Blume / die Blumen (گل/گلها)

اما اسم‌هایی را که نمی‌توان به بخش‌های مجزا تقسیم کرد، غیر قابل شمارش هستند:
(تلفظ در فایل صوتی شماره 4)

Rotkäppchens Großmutter trinkt gern **Wein**.

ترجمه: مادربزرگ شنل قرمزی به **آب انگور** علاقه دارد. (او با کمال میل **آب انگور** می‌نوشند.)

Der Wolf ißt gern **Fleisch**.

ترجمه: گرگ به **گوشت** علاقه دارد. (گرگ با کمال میل **گوشت** می‌خورد.)

جنسیت اسم

اسمها در زبان آلمانی دارای یک جنسیت گرامری هستند که در بعضی مواقع با جنسیت بیولوژیکی دنیای واقعی یکسان است:
(تلفظ در فایل صوتی شماره 5 و 9)

der Jäger - شکارچی - مذکر
die Großmutter - مادربزرگ - مونث
der Vater - پدر - مذکر
der Sohn - پسر - مذکر
die Tochter - دختر - مونث

اما در اکثر مواقع جنسیت گرامری با جنسیت بیولوژیکی متفاوت است و بهترین راه برای به خاطر سپردن آن‌ها زمانی است که یک اسم جدید را یاد می‌گیریم. سعی کنید اسم و جنسیت آن را با هم به خاطر بسپارید.
(تلفظ در فایل صوتی شماره 6)

der Wald - جنگل - مذکر
die Tür - درب - مونث
das Waldhaus - خانه جنگلی - خنثی

حرف تعریف‌ها مشخص کننده جنسیت یک اسم هستند:

maskulin	der	مذکر
neutral	das	خنثی
feminin	die	مونث

چند مثال دیگر: (تلفظ در فایل صوتی شماره 10)

maskulin	neutral	feminin
der Tisch - میز	das Messer - چاقو	die Tür - درب
der Bach - شاخه	das Nachthemd - لباس شب	die Blume - گل
der Wein - آب انگور	das Käppchen - کلاه	die Brille - عینک

هرچند که بهتر است هنگام یادگیری یک اسم جدید، جنسیت آن را نیز همزمان به خاطر بسپارید ولی چند راه برای تشخیص جنسیت اسم‌ها وجود دارد. (البته بعضی از این راه‌ها دارای استثنائاتی نیز هستند.)

1- اگر اسم‌ها به این پسوند ها ختم شوند مذکر خواهند بود:

-er, -en, -ig, -ling, -us, -mus, -or

der Jäger - شکارچی
der Materialismus - ماتریالیسم

2- اگر اسم‌ها به این پسوندها ختم شوند مونث خواهند بود:

-in, -ion, -ung, -heit, -keit, -schaft, -ei, -ur, -ik, -tät, -anz, -enz, -ie, -e*

die Prinzessin - شاهزاده خانم
die Nation - ملت
die Gesundheit - سلامتی
die Reise* - سفر

*استثناء:

der Junge - پسر جوان

3- اگر اسم‌ها به این پسوند ها ختم شوند خنثی خواهند بود:

-tum, -chen, -lein, -ment, -um

das Königtum - پادشاهی
das Medikament - دارو

4- زمان های مختلف روز، روزهای هفته، ماه ها و فصل ها همه مذکر هستند:

der Morgen صبح
der Montag دوشنبه
der Januar ماه ژانویه
der Frühling فصل بهار

*استثناء:

die Nacht شب

5- جهت های جغرافیایی همه مذکر هستند:

der Norden شمال
der Süden جنوب
der Osten شرق

6- اسمهای مربوط به آب و هوا مذکر هستند:

der Wind باد
der Regen باران

*استثناء:

die Wolke ابر

7- نام خودرو سازی های معروف نیز مذکر است:

der BMW
der Mercedes
der VW

8- رنگها دارای جنسیت خنثی هستند:

das Blau آبی
das Weiß سفید

9- نام موتورسیکلت سازهای معروف مونث است:

die Yamaha
die Harley Davidson

البته در بعضی مواقع خود آلمانی ها نیز بر سر جنسیت بعضی از اسمها با یکدیگر توافق ندارند. مثلاً در مواردی که کلمه جدیدی از زبان دیگری به آلمانی راه پیدا می کند. به عنوان مثال ماست در شمال آلمان das Joghurt و در جنوب آلمان der Joghurt نامیده می شود.

توجه: باز هم تأکید می شود که هنگام یادگیری اسمها، جنسیت آنها را نیز همزمان به خاطر بسپارید.

جمع

تمام اسم‌ها در آلمانی (هر زبانی) یا مفرد است و یا جمع. مثلاً در فارسی برای جمع بستن از پسوند های (ها) و (ان) استفاده می‌کنیم: درختان - مردها. نوع دیگر جمع بستن به صورت مکسر است: سند - اسناد / ادب - آداب. در آلمانی نیز تقریباً به همین شکل است و پسوند هایی برای جمع بستن وجود دارد: (حرف تعریف جمع یک اسم die است) (تلفظ در فایل صوتی شماره 7)

der Stein, die Steine سنگ/سنگ ها
der Baum, die Bäume درخت/درختان

اسم های غیر قابل شمارش، جمع بسته نمی‌شوند و فقط یک حالت دارند و تغییری در آنها ایجاد نمی‌شود:

die Krankheit (بیماری)

der Wein (آب انگور)

der Lärm (نویز - سروصدا)

das Brot (نان)

همچنین اسم‌هایی که به مفاهیم معنوی اشاره می‌کنند نیز قابل جمع بستن نیستند: (تلفظ در فایل صوتی شماره 8)

der Hass (تنفیر)

der Humor (شوخ طبعی)

die Intelligenz (هوش)

die Liebe (عشق)

die Verachtung (تحقیر - نفرت)

جمع بستن در آلمانی قانون خاصی ندارد و بهتر است هنگامی که یک اسم جدید را یاد می‌گیرید، جمع آن را نیز به خاطر بسپارید. حرف تعریف جمع یک اسم در آلمانی die است: (تلفظ در فایل صوتی شماره 11)

Die Bäume geben dem Wolf gute Deckung.

ترجمه: درختان به گرگ مکان مناسبی را برای استتار می‌دهند.

پسوند های زیادی برای جمع بستن یک اسم وجود دارد و این پسوند ها برای هر اسم متفاوت است. هیچ راهی وجود ندارد که بتوان گفت جمع یک اسم با چه پسوندی ساخته می‌شود. بهترین راه به خاطر سپردن جمع آن اسم هنگام یادگیری آن است.

اما تقریباً دو قانون کلی در ساخت جمع یک اسم وجود دارد: پسوند های e, n, en, er, s به انتهای اسم اضافه می‌شود و (یا) یکی از حروف صدا دار اصلی آنها دارای umlaut می‌شود (ä ö ü)

جمع بستن اسم ها را در زبان آلمانی می‌توان به دسته های زیر تقسیم کرد:

1- بدون اضافه کردن پسوند. مفرد و جمع یک اسم با هم هیچ فرقی ندارند و شبیه هم هستند:

a- بیشتر اسم‌های جمع یا خنثی که به -el, -en, -er ختم می‌شوند.

b- تمام اسم‌های خنثی که به -chen و یا -lein ختم می‌شوند.

c- تمام اسم‌های خنثی که با Ge شروع می‌شوند.

(تلفظ در فایل صوتی شماره 12)

Der Jäger ist pensioniert. Jäger töten keine Wölfe mehr; sie sind gefährdete Tiere!

ترجمه: شکارچی بازنشست شده. شکارچیان دیگر گرگها را نمی‌کشند. آنها(گرگها) در معرض خطر هستند. (منظور گونه در معرض خطر انقراض است)

Er hat alle seinen Messer verschenkt. Er hat selbst sein berühmtes Messer nicht mehr!

ترجمه: او تمام چاقوهای خود را بخشیده است (هدیه داده). او دیگر چاقو معروف خود را ندارد.

2- اضافه کردن umlaut به حرف صدا دار اصلی (دارای استرس) و بدون اضافه کردن پسوند:

a- اکثر اسم‌های مذکر که به el یا en ختم می‌شوند.

b- Mutter / Tochter (feminin), Kloster / Wasser (neutral)

(تلفظ در فایل صوتی شماره 13)

Rotkäppchens Großmutter ist sehr mutig. Großmütter heutzutage haben keine Angst vor dem Wolf!

ترجمه: مادربزرگ شنل قرمزی خیلی شجاع است. مادربزرگ‌های امروزی دیگر ترسی از گرگ ندارند.

3- اضافه کردن er به انتهای اسم یا اضافه کردن umlaut و er به انتهای اسم:

a- تعداد زیادی از اسم‌های مذکر و خنثی.

Bösewicht → Bösewichter جادوگر بدجنس

Wald → Wälder جنگل

4- اضافه کردن e به انتهای اسم:

a- تعداد زیادی از اسم‌های مذکر و خنثی.

b- اسم‌های مونثی که به -nis یا -sal ختم می‌شوند.

Tag → Tage

Problem → Probleme

5- اضافه کردن umlaut و اضافه کردن e به انتهای اسم:

a- خیلی از اسم‌های مذکر.

b- تعداد زیادی از اسم‌های مونث تک سیلابسی.

der Wolf → Wölfe

die Nuss → Nüsse

6- اضافه کردن n – یا en – به انتهای اسم:

a- اسم‌های مذکری که به e ختم می‌شوند و اسم‌های مذکری که فرد مذکری را نشان می‌دهند.

b- اغلب اسم‌های مونث.

c- تعدادی از اسم‌های خنثی.

die Blume → die Blumen

Bett → Betten

Die Wohnung → Die Wohnungen

7- اضافه کردن s- به انتهای اسم:

a- تقریباً اکثر کلماتی که از زبان‌های دیگر وارد آلمانی شده‌اند.

Auto → Autos

Moped → Mopeds

کسانی که با انگلیسی آشنایی دارند، می‌دانند که بعضی از اسم‌ها در زبان انگلیسی به صورت جمع به کار برده می‌شود. مثل واژه قیچی scissors. ولی در آلمانی این اسم‌ها به صورت مفرد به کار برده می‌شوند: die Schere. (تلفظ در فایل صوتی شماره 14)

مفرد		جمع	
آلمانی	انگلیسی	انگلیسی	آلمانی
die Hose	pants	two pairs of pants	zwei Hosen
die Schere	scissors	two pairs of scissors	zwei Scheren
die Brille	glasses	two pairs of glasses	zwei Brillen
die Polizei	the police	the policemen	die Polizisten

اسم‌های ضعیف

تمام اسم‌های ضعیف در آلمانی، مذکر هستند. فقط یک استثناء وجود دارد das Herz. این اسم‌های ضعیف یک گروه کوچک از اسم‌های مذکر هستند که با توجه به جایگاهشان در جمله (مفعول مستقیم / مفعول غیر مستقیم / حالت ملکی) تغییر شکل می‌دهند. به اسم‌های ضعیف در آلمانی N-Deklination نیز می‌گویند. در این حالت به آخر اسم ضعیف در حالت‌های جمع / مفعول مستقیم / مفعول غیر مستقیم / حالت ملکی، حرف en اضافه می‌شود:

	مفرد / Singular	جمع / Plural
Nominativ / حالت فاعلی	der Kunde	die Kunden
Akkusativ / مفعول مستقیم	den Kunden	die Kunden
Dativ / مفعول غیر مستقیم	dem Kunden	den Kunden
Genitiv / حالت ملکی	des Kunden	der Kunden

ولی مثلاً اسم Herr ویژگی خاصی در بین دیگر اسم‌های مذکر دارد و فقط در جمع en می‌گیرد و در بقیه حالت‌ها فقط n اضافه می‌شود: (تلفظ در فایل صوتی شماره 22)
 der Herr → den Herrn / dem Herrn / des Herrn / Plural: die Herren

چه اسم‌هایی شامل این قانون می‌شوند:

- تمام اسم‌های مذکری که به e - ختم می‌شوند:
 der Junge – der Kollege – der Kunde – der Neffe – der Zeuge - der Alte - der Geliebte
- اسم‌هایی که نشان دهنده یک ملیت هستند:
 der Däne - der Deutsche – der Chinese – der Franzose
- حیوانات (مذکر):
 der Affe - der Hase – der Rabe - der Löwe

4- اسم‌های مذکری که نشان دهنده مذهبی هستند:

der Christ - der Protestant

5- اسم‌های مذکری که به d- یا t- ختم می‌شوند:

der Präsident - der Prinz

6- اسم‌های مذکری که نشان دهنده شغلی هستند و به e ختم می‌شوند:

der Archäologe - der Ethnologe - der Psychologe

7- بعضی اسم‌های مذکر (بدون دلیل خاصی):

der Bär - der Bauer - der Held - der Mensch - der Philosoph

8- تمام اسم‌های مذکر که از زبان‌های لاتین و یا یونانی به آلمانی راه پیدا کرده‌اند با پسوند های :

-ant / -and	Der Doktorand – der Demonstrant – der Elefant
-ent	Der Präsident – der Student – der Referent
-ist	Der Idealist – der Journalist – der Terrorist
-oge	Der Biologe – der Psychologe
-at	Der Demokrat – der Diplomat
...	Der Architekt – der Philosoph – der Fotograf

* **توجه:** واژه Herz تنها اسم خنثی است که شامل این قانون می‌شود:

das Herz → Akk: das Herz / Dat: dem Herzen / Gen: des Herzens / Plural: die Herzen

مثال‌های بیشتر:

(تلفظ در فایل‌های صوتی شماره 15 تا 21)

Nominativ	Akkusativ	Dativ	Genitiv
der Löwe / شیر	den Löwen / شیر را	dem Löwen / به شیر	des Löwen / مال شیر
der Junge / پسر	den Jungen / پسر را	dem Jungen / به پسر	des Jungen / مال پسر
der Bär / خرس	den Bären / خرس را	dem Bären / به خرس	des Bären / مال خرس
der Bauer / کشاورز	den Bauern / کشاورز را	dem Bauern / به کشاورز	des Bauern / مال کشاورز
der Deutsche / آلمانی	den Deutschen	dem Deutschen	des Deutschen
der Franzose / فرانسوی	den Franzosen	dem Franzosen	des Franzosen
der Grieche / یونانی	den Griechen	dem Griechen	des Griechen
der Alte / سالمند	den Alten	dem Alten	des Alten
der Geliebte / معشوق	den Geliebten	dem Geliebten	des Geliebten
der Däne / فرد دانمارکی	den Dänen	dem Dänen	des Dänen
der Affe / میمون	den Affen	dem Affen	des Affen
der Protestant / پروتستان	den Protestanten	dem Protestanten	des Protestanten

der Präsident / رئیس جمهور	den Präsidenten	dem Präsidenten	des Präsidenten
der Prinz / شاهزاده	den Prinzen	dem Prinzen	des Prinzen
der Psychologe / روانشناس	den Psychologen	dem Psychologen	Des Psychologen
der Held / قهرمان	den Helden	dem Helden	des Helden
der Mensch / انسان	den Menschen	dem Menschen	des Menschen

اسم der Name فقط n می گیرد:
(تلفظ در فایل صوتی شماره 23)

der Name → den Namen / dem Namen / des Namen / Plural: die Namen

از دیگر اسم‌هایی که شبیه به der Name هستند:
(تلفظ در فایل صوتی شماره 26)

der Buchstabe حرف
 der Gedanke فکر
 der Friede صلح
 der Glaube اعتقاد
 der Wille خواست